

Ofiarom stanu
wojennego
Zapal Światło
Wolności

13 GRUDNIA 1981

13 GRUDNIA 2025

ZAPALMY
ŚWIATŁO
WOLNOŚCI
13 GRUDNIA

Zapal światło wolności - odpowiedzialność za pamięć i przyszłość

Autor: mgr Katarzyna Słabowska-Wachowiak

Akcja „Zapal światło wolności” jest jednym z najbardziej poruszających i symbolicznych wydarzeń upamiętniających najnowszą historię Polski.

Jej siła tkwi w prostocie gestu – zapaleniu świecy, która staje się znakiem pamięci, refleksji i wdzięczności wobec tych, którzy w trudnych czasach stanu wojennego nie bali się walczyć o wolność, prawdę i godność człowieka.

13 grudnia 1981 roku władze komunistyczne wprowadziły w Polsce stan wojenny, łamiąc podstawowe swobody obywatelskie. Internowania działaczy opozycji, brutalne pacyfikacje strajków, cenzura i wszechobecny strach stały się codziennością tysięcy Polaków. Był to czas bólu, lęku, ale również niezwykłej odwagi, solidarności społecznej i odpowiedzialności za los wspólnoty narodowej. Akcja „Zapal światło wolności” przypomina, że nawet w warunkach zniewolenia możliwy był opór oparty na wartościach.

Światło świecy jest symbolem nadziei, która nie gaśnie nawet w najciemniejszych momentach historii. To znak pamięci o ofiarach represji, o internowanych, o ludziach „Solidarności”, którzy zapłacili wysoką cenę za prawo do wolnego słowa i wolnej ojczyzny. Zapalone światło w oknie, w szkole czy w przestrzeni publicznej staje się cichym, ale bardzo wymownym świadectwem, że ich poświęcenie nie zostało zapomniane.

Dla młodzieży w klasach 7–8 akcja ta uczy, że wolność nie jest dana raz na zawsze i wymaga troski, zaangażowania oraz odpowiedzialności obywatelskiej.

Pokazuje, że pamięć o historii jest ważna nie tylko dla zrozumienia przeszłości, lecz także dla kształtowania postaw współczesnych.

Dla uczniów liceum akcja ma dodatkowy wymiar refleksyjny i obywatelski. Pozwala spojrzeć na historię nie tylko jako na ciąg wydarzeń politycznych, lecz także jako na doświadczenie jednostek i społeczeństwa.

Udział w akcji sprzyja kształtowaniu dojrzałych postaw obywatelskich, rozwija krytyczne myślenie i zdolność do refleksji nad współczesnym rozumieniem wolności, odpowiedzialności obywatelskiej i roli młodego pokolenia w życiu publicznym.

Akcja skłania do analizy mechanizmów władzy autorytarnej, znaczenia praw człowieka oraz roli społeczeństwa obywatelskiego.

Pokazuje, że pamięć historyczna nie jest jedynie obowiązkiem wobec przeszłości, lecz także fundamentem świadomych wyborów w teraźniejszości.

Cele lekcji

Dla klas 7–8:

Uczeń

- zna okoliczności wprowadzenia stanu wojennego w Polsce,
- rozumie znaczenie i symbolikę akcji „Zapal światło wolności”,
- potrafi wyjaśnić pojęcia: wolność, solidarność, prawa obywatelskie,
- kształtuje postawę szacunku wobec historii i doświadczeń poprzednich pokoleń,
- rozwija wrażliwość społeczną oraz umiejętność refleksji nad przeszłością,
- dostrzega znaczenie pamięci historycznej w budowaniu tożsamości narodowej.

Metody pracy

pogadanka nauczyciela z elementami narracji historycznej,
analiza tekstów źródłowych, fotografii i materiałów ikonograficznych,
dyskusja kierowana i rozmowa podsumowująca,
praca w grupach (np. nad hasłami, symbolami, krótkimi refleksjami),
elementy edukacji medialnej (film, prezentacja multimedialna),
metoda refleksji i zadumy – zapalenie symbolicznego światła pamięci.

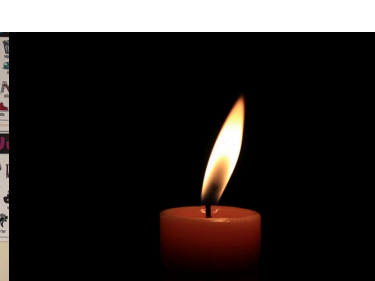
Dla klas licealnych

Uczeń

- analizuje przyczyny, przebieg i skutki wprowadzenia stanu wojennego w Polsce,
- interpretuje symbolikę akcji „Zapal światło wolności” w kontekście historycznym i współczesnym,
- wyjaśnia znaczenie pojęć: wolność, solidarność, prawa człowieka, opór obywatelski,
- ocenia postawy społeczne Polaków w okresie stanu wojennego,
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania własnych opinii,
- dostrzega znaczenie pamięci historycznej dla funkcjonowania społeczeństwa demokratycznego,
- kształtuje postawę odpowiedzialności za dobro wspólne i aktywnego obywatelstwa.

Metody pracy

wykład problemowy z elementami analizy historycznej,
analiza źródeł (fragmenty wspomnień, dokumentów, przemówień, zdjęć),
dyskusja oksfordzka lub debata klasowa,
metoda projektu (np. przygotowanie plakatu, prezentacji, podcastu lub krótkiego filmu),
praca w grupach nad interpretacją pojęć i symboli,
analiza materiałów filmowych i multimedialnych,
metoda refleksyjna – indywidualna wypowiedź pisemna lub rozmowa podsumowująca,
elementy edukacji obywatelskiej i medialnej.

Opracowanie mgr Katarzyna Słabowska-Wachowiak